

บทคัดย่อ

กลุ่มเด็กเร่ร่อนในเขตกรุงเทพมหานครประสบปัญหาหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของครอบครัว ที่อยู่ อาศัย การดำรงชีวิต การได้รับการศึกษา รวมไปถึงการประกอบอาชีพ เด็กเร่ร่อนต่างก็เลือกประกอบอาชีพ แตกต่างกันไปเพื่อยังชีพ ทั้งการขายพวงมาลัย เช็ดกระจกรด ขอทาน โดยมีเด็กส่วนหนึ่งเลือกประกอบอาชีพ ขายบริการทางเพศ ทั้งๆที่เป็นอาชีพที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และยังมีเด็กอีกส่วนหนึ่งกำลังมีความเสี่ยงสูงที่จะเข้าสู่ระบบการขายบริการทางเพศ

หากลองสังเกตดูเด็กเร่ร่อนส่วนมากที่ประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ จะพบว่า แม้เด็กกลุ่มนี้จะมีรายได้ต่อคืนค่อนข้างสูง หรือมีแขกที่ต้องการเลี้ยงดูอย่างจริงจัง แต่เด็กก็ยังคงเลือกที่จะใช้ชีวิตเช่นเดิมต่อไป มิได้มีการดิ้นรนนำเงินที่ได้มาใช้จ่ายเพื่อจะเปลี่ยนแปลงตัวเองให้พ้นจากสภาพเร่ร่อน แสดงให้เห็นว่าเงินมิใช่สิ่งที่เด็กต้องการอย่างแท้จริง หากแต่เงินเป็นเพียงสิ่งที่ใช้เพื่อให้เด็กได้ในสิ่งที่ตนต้องการเท่านั้น

การศึกษาเรื่องการขายบริการทางเพศในกลุ่มเด็กเร่ร่อน โดยการศึกษาวิถีชีวิต สาเหตุของการเข้าสู่ระบบ สภาพปัญหาในด้านต่างๆ และรูปแบบการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ของกลุ่มเด็กเร่ร่อนที่ขายบริการทางเพศ เพื่อให้ทราบถึงจุดหักเห เหตุผล ประสบการณ์ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลทำให้เด็กตัดสินใจประกอบอาชีพดังกล่าว เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเหมาะสมและสามารถตัดตอนการเข้าสู่ระบบการขายบริการทางเพศของเด็กเร่ร่อน

ผลการศึกษาพบว่า วิถีชีวิตของเด็กเร่ร่อนที่ขายบริการทางเพศเริ่มต้นตั้งแต่การกลายสภาพเป็นเด็กเร่ร่อน เมื่อออกมาเร่ร่อนแล้วเด็กต้องเจอกับปัญหาต่างๆที่ตามมาอีกมาก โดยปัญหาแรกที่ต้องเจอก็คือ ทำอย่างไรจึงจะสามารถดำรงชีวิตหรือเอาตัวรอดอยู่บนท้องถนนได้ ซึ่งในความคิดของเด็กนั้นหมายความว่า ก่อนอื่นเขาต้องมีเงิน เพราะเงินจะทำให้เขามีข้าวกิน มีข้าวของเครื่องใช้ มีที่พักอาศัย แล้วทำอย่างไรจึงจะได้เงิน นั่นคือปัญหาที่ตามมา ไม่มีเด็กเลยสักคนที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าเมื่อออกมาจากบ้านแล้วตัวเองจะทำอย่างไรต่อไป จะไปทำงาน หรือจะไปเรียนหนังสือต่อ หรือทำอะไร เพราะตอนออกมาจากบ้านเด็กยังอายุน้อย มีการศึกษาต่ำ และไม่มีเอกสารหลักฐานใดๆของตนเองเลย ไม่ว่าจะเป็นบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ใบสูติบัตร หรือหลักฐานการศึกษา ซึ่งนั่นเท่ากับเป็นการตัดทางเลือกในการประกอบอาชีพให้เหลือน้อยลง เนื่องจากสถานประกอบการแทบทุกแห่งมีเงื่อนไขในการจ้างงาน อาชีพเท่าที่เด็กทราบก็จะมีเพียง การขายพวงมาลัย เช็ดกระจกรด เก็บขยะขาย หรือขอทาน ซึ่งล้วนแล้วแต่ให้รายได้ที่ค่อนข้างต่ำในความคิดของเด็ก รวมทั้งเป็นอาชีพที่ไม่ได้รับการยอมรับจากคนรอบข้างอีกด้วย

สาเหตุหลักที่ทำให้เด็กตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพขายบริการทางเพศคือ ไม่มีเงิน และ อาชีพนี้เป็นอาชีพที่ทำเงินได้ เป็นงานที่ได้เงินง่าย ใช้เวลาน้อย และสบาย ไม่ลำบากเหมือนกับการขายพวงมาลัย เช็ดกระจกรด ฯลฯ ซึ่งต้องใช้ความอดทน มีความลำบาก และใช้เวลานาน จึงจะได้เงินมากพอที่เด็กจะสามารถนำไปใช้ตามความต้องการได้ เด็กบางคนไม่รู้สึกละอายกับอาชีพนี้เลย ไม่เคยคิดว่าอาชีพนี้น่ารังเกียจหรือไม่ อย่างไร ส่วนความทุกข์ยากหรือความลำบากที่เกิดขึ้นกับเด็กนั้นเป็นวงเวียนที่เกิดขึ้นซ้ำซาก แม้ว่าเด็กจะมีวิธีการจัด

การกับความทุกข์โดยเลือกที่จะเสพยา ดื่มเหล้า เล่นเกม เลี้ยงเพื่อน ฯลฯ แต่นั่นก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ

กลุ่มเด็กเร่ร่อนที่ขายบริการทางเพศส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าต้องการจะเลิกอาชีพนี้ เนื่องจากรู้สึกเบื่อหน่ายและอายุ ไม่อยากเสียศักดิ์ศรีไปมากกว่านี้ บางรายก็คิดว่าจะกลับไปเรียน หรือไม่กี่งานทำในอาชีพใหม่ เพราะคิดว่ายั่งยืนกว่าและทำให้ตัวเองมีชีวิตที่ดีขึ้น บางรายอยากกลับบ้านสู่อุปการะเพราะคิดถึงบ้าน คิดถึงพ่อแม่ บางรายก็ไม่กล้ากลับเพราะคิดว่าถ้าไม่มีเงินกลับไปด้วยพ่อแม่จะไม่พอใจ แต่จากการทำงานให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ ผู้วิจัยพบว่า เด็กส่วนใหญ่ไม่มีความกระตือรือร้นหรือพยายามดิ้นรนผลักดันตัวเองให้หลุดพ้นจากสภาพชีวิตที่เป็นอยู่เลย พวกเขาแสดงให้เห็นว่า ตนทุกข์ยากกับการทำงาน และชีวิตที่เป็นอยู่ แต่เมื่อมีการช่วยเหลือกลับกลายเป็นว่า การช่วยเหลือเหล่านั้นไม่ตรงกับความต้องการของพวกเขาเลย แทบไม่มีสักคนเดียวที่จะสามารถผลักดันหรือพัฒนาตัวเองให้มีชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างปกติสุขเหมือนคนทั่วไป ผู้วิจัยคิดว่าเด็กเหล่านี้คงมีเหตุผลมากมาย และส่วนหนึ่งที่เห็นได้คือ ความรู้สึกหวาดกลัวที่จะเผชิญหน้ากับสังคมใหม่ หรือการดำเนินชีวิตในบทบาทใหม่ที่แตกต่างไปจากความเคยชินที่เป็นอยู่